

V zadevi Zavodnik proti Sloveniji

Evropsko sodišče za človekove pravice (peti oddelek) kot senat treh sodnikov v sestavi:

Angelika Nußberger, *predsednica*,

Boštjan M. Zupančič,

Helena Jäderblom, *sodnika*,

in Stephen Phillips, *namestnik sodnega tajnika oddelka*,

po razpravi, zaprti za javnost, ki je bila 15. oktobra 2013,

izreka to sodbo, sprejeto navedenega dne:

POSTOPEK

1. Zadeva se je začela s pritožbo (št. 36261/08) proti Republiki Sloveniji, ki jo je po 34. členu Konvencije o varstvu človekovih pravic in temeljnih svoboščin (v nadaljnjem besedilu: konvencija) pri Sodišču 25. julija 2008 vložil slovenski državlján Stanislav Zavodnik (v nadaljnjem besedilu: pritožnik).

2. Pritožnika je zastopala A. Grad Pečnik, odvetnica iz Celja. Slovensko vlado (v nadaljnjem besedilu: vlada) je zastopal njen zastopnik.

3. Vlada je bila o pritožbi obveščena 16. decembra 2010.

DEJSTVA

I. OKOLIŠČINE ZADEVE

4. Pritožnik je bil rojen leta 1938 in živi v Ravnah na Koroškem.

5. 21. decembra 1992 je pritožnik sprožil postopek v zvezi z nadomestilom za invalidnost pred Sodiščem združenega dela v Ljubljani.

6. Med 17. marcem 1993 in 28. junijem 1994, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo, je sodišče opravilo tri glavne obravnave.

7. Med 21. februarjem 1994 in 16. majem 1996 je sodišče poslalo pritožnikovemu delodajalcu deset zahtevkov za podatke o izračunu nadomestila, ki ga je prejemal pritožnik.

8. 12. novembra 1996 je sodišče opravilo glavno obravnavo in pozvalo toženčevega revizorja, da na podlagi dokumentacije ugotovi podatke, ki jih pritožnikov delodajalec ni predložil.

9. Na obravnavi 17. oktobra 1997 je sodišče ugotovilo, da toženčev revizor ni opravil naloge, ki mu jo je dodelilo, in se odločilo, da imenuje finančnega izvedenca.

10. 13. maja 1998 je finančni izvedenec predložil svoje mnenje sodišču.

11. 10. oktobra 1998 je (preimenovano) Delovno in socialno sodišče v Ljubljani opravilo obravnavo in izdalo sklep, s katerim je zavrglo pritožnikov zahtevek. Pritožnik se je pritožil.

12. 11. novembra 1999 je Višje delovno in socialno sodišče ugodilo pritožnikovi

pritožbi in vrnilo zadevo prvostopenjskemu sodišču.

13. Po treh obravnavah, ki so bile opravljene med 22. marcem 2001 in 3. septembrom 2002, je Delovno in socialno sodišče v Ljubljani izdalo sklep, s katerim je zavrglo pritožnikov zahtevek. Pritožnik se je pritožil.

14. 22. avgusta 2005 in 22. septembra 2005 je pritožnik pozval Višje delovno in socialno sodišče, da izda sklep.

15. 24. novembra 2005 je Višje delovno in socialno sodišče zavrnilo pritožnikovo pritožbo. Pritožnik je vložil predlog za revizijo.

16. 2. oktobra 2007 je Vrhovno sodišče zavrnilo pritožnikov predlog za revizijo. Pritožnik je vložil ustavno pritožbo.

17. 22. januarja 2008 je ustavno sodišče zavrnilo pritožnikovo ustavno pritožbo. Sklep je bil pooblaščenцу pritožnika vročen 30. januarja 2008.

II. UPOŠTEVANA DOMAČA ZAKONODAJA

18. Za upoštevano domačo zakonodajo glej sodbi *Lesjak proti Sloveniji* (št. 33946/03, 21. julij 2009) in *Tomažič proti Sloveniji* (št. 38350/02, 13. december 2007).

PRAVO

I. ZATRJEVANA KRŠITEV PRVEGA ODSTAVKA 6. ČLENA KONVENCIJE

19. Pritožnik se je pritožil, da trajanje postopkov ni bilo v skladu z zahtevo po "razumnem roku" iz prvega odstavka 6. člena konvencije, ki se glasi:

"Vsakdo ima pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ... v razumnem roku odloča ... sodišče."

A. Sprejemljivost

20. Sodišče ugotavlja, da ta očitek ni očitno neutemeljen v smislu točke a tretjega odstavka 35. člena konvencije. Ugotavlja tudi, da ni nesprejemljiv niti iz katerih koli drugih razlogov (glej smiselno *Lesjak proti Sloveniji*, št. 33553/02, 47.–53. odstavek, 6. april 2006 in *Tomažič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 13. december 2007, 41.–45. odstavek). Torej ga je treba razglasiti za sprejemljivega.

B. Utemeljenost

21. Vlada je glede določitve obdobja, ki ga je treba upoštevati, trdila, da bi bilo treba zaradi posebne vloge ustavnega sodišča ta del postopka obravnavati posebej in ga zavreči kot očitno neutemeljenega.

22. Vlada je tudi trdila, da je bil predmetni postopek zapleten, saj je moralo sodišče ugotoviti pritožnikov dohodek od leta 1978, in da so bile za zamude v postopku

pred prvostopenjskim sodiščem krive predvsem težave pri pridobivanju teh podatkov. Navedla je, da je bil pritožnikov delodajalec edini, ki bi lahko dejansko priskrbel te podatke, vendar tega ni mogel storiti, tako da je sodišče nazadnje moralo prositi za pomoč finančnega izvedenca. Vlada je tudi trdila, da se čas odločanja na vsaki sodni stopnji ne more šteti za pretirano dolg ter da sporno vprašanje ni bilo zelo pomembno za pritožnika. Priznala pa je, da je bil celoten postopek v resnici predolg in da pritožniku ni mogoče očitati, da je pomembno vplival na dolgotrajnost postopka.

23. Pritožnik je izpodbijal trditve vlade.

24. Sodišče ponovno poudarja, da je treba razumno trajanje postopka presojati glede na okoliščine zadeve in s sklicevanjem na ta merila: zapletenost zadeve, ravnanje pritožnika in ustreznih organov ter pomen zadeve za pritožnika v sporu (glej med številnimi drugimi zadevami *Frydlender proti Franciji* [VS], št. 30979/96, 43. odstavek, ESČP 2000-VII).

25. Ugotavlja, da se je obdobje, ki ga je treba upoštevati, začelo 28. junija 1994, ko je konvencija začela veljati za Slovenijo. Glede konca tega obdobja Sodišče poudarja, da "čas", katerega razumnost se preučuje, v bistvu zajema celoten pravdni spor, vključno s pritožbenim postopkom (*Deumeland proti Nemčiji*, 29. maj 1986, 77. odstavek, serija A, št. 100). V tej zvezi je treba upoštevati postopek pred ustavnim sodiščem, saj praviloma lahko vpliva na izid postopka pred nižjimi sodišči (glej *Tričković proti Sloveniji*, št. 39914/98, 27.–29. in 36.–41. odstavek, 12. junij 2001, ter *Šubinski proti Sloveniji*, št. 19611/04, 69. odstavek, 18. januar 2007). Skladno s tem Sodišče zavrača trditve vlade in šteje, da se je obdobje končalo 30. januarja 2008, ko je bil sklep ustavnega sodišča vročen pritožnikovemu pooblaščenču. Postopek je torej na štirih stopnjah sodišča trajal trinajst let in sedem mesecev.

26. Pri presoji razumnosti časa, ki je pretekel od začetka veljavnosti konvencije za Slovenijo, je treba upoštevati takratno stanje postopka. V tej zvezi Sodišče ugotavlja, da je takrat postopek potekal že eno leto in sedem mesecev.

27. Sodišče na podlagi vlog vlade sklepa, da je bil glavni razlog za zamudo pred prvostopenjskim sodiščem v obdobju pristojnosti Sodišča *ratione temporis* nezmožnost sodišča, da bi pridobilo podatke od pritožnikovega delodajalca o znesku nadomestil za invalidnost, ki jih je prejemal pritožnik. Vendar mora s tem v zvezi zavreči navedbe vlade, da bi bilo treba zaradi teh težav postopek šteti za posebej zapleten. Ob ugotovitvi, da je finančni izvedenec, potem ko ga je prvostopenjsko sodišče končno imenovalo, potrebne podatke lahko ovrednotil v manj kot šestih mesecih, Sodišče dvomi, da se je bilo domačemu sodišču treba zanašati na podatke pritožnikovega delodajalca, saj bi lahko izvedensko mnenje naročilo veliko prej.

28. Sodišče tudi ugotavlja, da je prvostopenjsko sodišče v ponovljenem postopku, potem ko mu je drugostopenjsko sodišče vrnilo zadevo, potrebovalo več kot dve leti in šest mesecev za izdajo sklepa. Pozneje je višje sodišče tudi potrebovalo skoraj tri leta za presojo odločitve prvostopenjskega sodišča.

29. V zvezi s tem Sodišče ponovno poudarja, da je država tista, ki mora svoj sodni

sistem organizirati tako, da svojim sodiščem omogoči spoštovanje zahteve prvega odstavka 6. člena konvencije (glej smiselno *Tusa proti Italiji*, 27. februar 1992, 17. odstavek, serija A, št. 231-D; *Jama proti Sloveniji*, št. 48163/08, 36. odstavek, 19. julij 2012). Ponovno tudi poudarja, da je pri sporih o socialnih pravicah potrebna posebna skrbnost (*Deumeland proti Nemčiji*, navedeno zgoraj, 90. odstavek).

30. Sodišče ob upoštevanju vsega navedenega in svoje sodne prakse (glej *Tomažič proti Sloveniji*, št. 38350/02, 54.–61. odstavek, 13. december 2007, *Rumpf proti Nemčiji*, št. 46344/06, 41.–46. odstavek, 2. september 2010, in *Cundrič proti Sloveniji*, št. 57566/00, 29.–31. odstavek, 30. marec 2006) meni, da so postopki za obravnavano zadevo trajali predolgo in zahteva za "razumni rok" ni bila izpolnjena.

31. Torej je bil kršen prvi odstavek 6. člena.

II. DRUGE ZATRJEVANE KRŠITVE KONVENCIJE

32. Nazadnje se je pritožnik pritožil po prvem odstavku 6. člena zaradi domnevne nepoštenosti postopkov.

33. Po preučitvi navedenih očitkov Sodišče glede na vse razpoložljivo gradivo, in kolikor so očitane zadeve v njegovi pristojnosti, ugotavlja, da ti ne kažejo, da bi bil kršen člen, na katerega se je skliceval pritožnik. To pomeni, da je ta očitek očitno neutemeljen in ga je treba zavrniti v skladu s točko a tretjega odstavka in četrtem odstavkom 35. člena konvencije.

III. UPORABA 41. ČLENA KONVENCIJE

34. 41. člen konvencije določa:

“Če Sodišče ugotovi, da je prišlo do kršitve konvencije ali njenih protokolov, in če notranje pravo visoke pogodbenice dovoljuje le delno zadoščenje, Sodišče oškodovani stranki, če je potrebno, nakloni pravično zadoščenje.”

A. Škoda

35. Pritožnik je zahteval 25.000 EUR za premoženjsko in nepremoženjsko škodo.

36. Vlada je izpodbijala zahtevek za premoženjsko škodo. Presoja o nepremoženjski škodi je prepustila Sodišču.

37. Sodišče ne zazna nobene vzročne povezave med ugotovljeno kršitvijo in zatrjevano premoženjsko škodo, zato ta zahtevek zavrača. Po drugi strani pa prisojia pritožniku 8.500 EUR za nepremoženjsko škodo.

B. Stroški in izdatki

38. Pritožnik ni vložil posebnega zahtevka v zvezi s stroški in izdatki, ki so nastali v postopku pred Sodiščem. Zaradi tega Sodišče na tej podlagi ne prisoja ničesar.

C. Zamudne obresti

39. Po mnenju Sodišča je primerno, da zamudne obresti temeljijo na mejni posojilni obrestni meri Evropske centralne banke, ki se ji dodajo tri odstotne točke.

IZ TEH RAZLOGOV SODIŠČE SOGLASNO

1. *razglaš*a, da je pritožba glede predolgega trajanja postopkov sprejemljiva, preostali del pritožbe pa nesprejemljiv;

2. *razsoja*, da je bil kršen prvi odstavek 6. člena konvencije;

3. *razsoja*,

- a) da mora tožena država v treh mesecih pritožniku za nepremoženjsko škodo plačati 8.500 EUR (osemtisočpetsto evrov) in morebitni davek;
- b) da se za navedeni znesek od dneva poteka treh mesecev do plačila obračunajo linearne obresti po stopnji, ki je enaka stopnji mejne posojilne obrestne mere Evropske centralne banke, za vse zamujeno obdobje z dodanimi tremi odstotnimi točkami;

4. *zavrača* preostali del zahtevka pritožnika za pravično zadoščenje.

Sestavljeno v angleškem jeziku in 7. novembra 2013 poslano v skladu z drugim in tretjim odstavkom 77. člena Poslovnika Sodišča.

Stephen Phillips Angelika Nußberger
namestnik sodnega tajnika predsednica